

ETIENNE VERMEERSCH OVER ISRAËL EN PALESTINA

Frank Roels

Onlangs zijn de “Nagelaten geschriften” van Etienne Vermeersch gebundeld door Johan Braeckman en Dirk Verhofstadt

<http://www.houtekiet.be/boeken/p/detail/nagelaten-geschriften-e-book>),

De veelzijdigheid en encyclopedische kennis van Etienne Vermeersch zijn algemeen geroemd. Dat zijn lezersbrieven niet zijn opgenomen in dit reeds dikke boek, is dan ook begrijpelijk.

Etienne heeft meerdere brieven over Israël en Palestina ondertekend.

Hij was daarvan niet de eerste redacteur, maar heeft dat veel belang? Hij heeft wel elk woord, elke komma bekeken, aangepast, en dan goedgekeurd. Zo was hij: niemand zou hem iets in de mond leggen waarmee hij niet akkoord ging.

Zelf sprak hij over het onderwerp in zijn lezing in Bozar in 2011.

De eerste lezersbrief over dit onderwerp waarvan we weten dat hij verschenen is, dateert van 2008, en heeft talrijke ondertekenaars. Die waren in alfabetische volgorde gerangschikt: *Ludo Abicht, Herman Balthazar, Paul Pataer, Hendrik Pinxten, Frank Roels, Marie Scheirlinck, Etienne Vermeersch en Dominique Verté.*

Reginald Moreels betreurde meteen dat hij te laat geantwoord had, maar wel akkoord ging.

De brief verscheen in De Morgen.

Hij is nog te lezen in de academische bibliografie met trefwoord Etienne Vermeersch:

<https://biblio.ugent.be/person/FC46391C-F0ED-11E1-A9DE-61C894A0A6B4>

die men ook vindt bij Ludo Abicht, en op de mijne:

<https://biblio.ugent.be/publication/386251>

Hopelijk veegt de U.Gent ze niet uit na ons overlijden...

Na het verschijnen ontving ik een stroom steunbetuigingen bij deze brief, op een week tijd (mijn mailadres stond onder de tekst). Een 170-tal heb ik bewaard. Uiteraard zijn er de “usual suspects”. Ook parlementairen Wouter Devriendt, David Geerts, Jan Rogiers, en oud-burgemeester Frank Beke. Alain Clauwaert van het ABVV-AC, Frank Stappaerts... Maar ook van lezers die aan mij totaal onbekend waren.

2011.

Op 21 juni van dat jaar ontving Etienne de Prijs van het Vrijzinnig Humanisme. In zijn toespraak zegt hij over Israël en Palestina:

“Zo zijn sommigen momenteel niet alleen radicaal tegen de islam, maar ook radicaal voor de politiek van Israël. Anderen verzetten zich tegen Israël en

vergoelijken of minimaliseren dan weer de impact van Hamas. Ik kan noch het een, noch het ander. Ik heb ingezien dat aan de Palestijnen veel onrecht is aangedaan en dat zij dus mijn steun verdienen, maar dat belet mij niet de islamistische en antisemitische ontsporingen aan de kaak te stellen. Toen men mij na de Eerste Golfoorlog in 1991 aanbood het voorzitterschap waar te nemen van een colloquium tussen progressieve Palestijnen en Israëli's, heb ik dat aanvaard. Die opdracht bood mij de mogelijkheid om zowel mijn rationeel denken als mijn emotionele betrokkenheid in dienst te stellen van authentieke pogingen tot vrede. Maar weer stond ik voor die pijnlijke vaststelling dat mensen van wie ik het oprechte streven naar het ware en het goede niet kon loochenen, het zo moeilijk hadden om de gevoeligheden van de anderen te begrijpen” (<https://humanistischverbond.be/blog/101/eeerbetoon-aan-etienne-vermeersch/>).

Nog een lezersbrief

Kort nadien, op 4 oktober 2011, ondertekende Etienne een nieuwe gemeenschappelijke brief, nu getiteld: “*Israëls voorwaarden*”. Dit na een tweede controle, want de tekst was gewijzigd tijdens druk mailverkeer. Ondertekenaars zijn ditmaal: *Lydia Deveen, Brussel, gewezen staatssecretaris en -senator; Paul Pataer, eresenator; de parlementsleden Kurt Deloor en Jan Roegiers; de hoogleraren en emeriti Frank Roels, Gent; Ludo Abicht, Antwerpen; Rik Pinxten, Gent; Lieven Decauter, Leuven; Michel Vanhoorne, Gent. Ook nog Amir Haberkorn (Union des Progressistes Juifs de Belgique), Brussel; Alain Clauwaert, Algemene Centrale ABVV.*

Na verzenden aan de pers, meldden zich nog als ondertekenaars: senator Marleen Temmerman; prof Guido Van Nooten, U.Gent.

Toen de brief in de dagbladpers niet opdook, stuurde ik hem op 8 oktober naar HUMO.

Ik vind geen spoor ervan terug, daarom laat ik hier de volledige tekst volgen:

“Israëls voorwaarden

“De Israëlische regering heeft meegedeeld onderhandelingen te willen beginnen zonder voorwaarden. Maar tegelijkertijd zetten Tel-Aviv en het Israëlisch leger hun beleid verder om steeds meer Palestijns grondgebied en eigendommen te bezetten, en tevens de blokkade van Gaza te handhaven. Welke onvoorstelbare proporties dit aanneemt blijkt nogmaals uit twee recente rapporten van VN waarnemers, waaronder onze landgenoot Olivier De Schutter. In de Westbank en Oost-Jeruzalem begaan Israëlische overheid, leger en joodse kolonisten volgende criminele daden: afbreken van woningen van Palestijnen (waarvoor de eigenaars moeten betalen!) (140 tussen januari en augustus), verbranden van gewassen en boomgaarden (79), vernietigen van waterreservoirs (20) en drinkwaterbronnen (12), waardoor tienduizenden Palestijnen getroffen worden. Bewoners worden verjaagd

zonder compensatie, herders en hun kudden worden afgesneden van water. Bedoeinen zagen hun eigendommen meermaals vernietigen. Deze acties moeten onmiddellijk stoppen, schrijven de rapporteurs, en de schuldigen moeten snel door een onafhankelijke, onpartijdige en doelmatige procedure bestraft worden. De experts verwijzen naar artikel 54 van het Bijkomend Protocol uit 1977 van de Conventie van Genève, betreffende de bescherming van slachtoffers van Internationale gewapende conflicten (protocol I). Dit verbiedt niet alleen uithongering als een oorlogsmethode, maar ook de vernietiging van objecten die onmisbaar zijn voor de overleving van de civiele bevolking, zoals voedingsstoffen, landbouwgebieden voor voedselproductie, gewassen, vee, drinkwaterinstallaties en voorzieningen en irrigatiewerken. In Gaza is door de Israëlische blokkade de situatie dramatisch voor 1,6 miljoen vrouwen, mannen en kinderen. Zo is meer dan 9/10 van het drinkwater gepollueerd doordat Israël de bouwmaterialen en energie voor het zuiveringsstation tegenhoudt. Gezinnen worden verplicht te kiezen tussen eten en geneesmiddelen. 35% van de landbouwgrond en 85% van de visgronden zijn niet toegankelijk tengevolge van de Israëlische militaire maatregelen. Een vijfde van de zieken geraakt niet op afspraak omdat het Israëlisch leger doorgang weigert of uitstelt. Om de armoede te bestrijden moeten alle toegangen naar Gaza geopend worden, voor personen, en voor in- en uitvoer van goederen (cement, geneesmiddelen, brandstof) en investeringen. Israël blijft verplichtingen hebben inzake de mensenrechten in het Bezette Palestijnse Gebied. De blokkade is een collectieve bestraffing van de gewone bevolking die in strijd is met de mensenrechten en de internationale humanitaire wet, en ze moet onmiddellijk eindigen.

Meerdere officiële teksten zijn te lezen op de internetsite van ohchr.org

<https://www.ohchr.org/EN/Countries/MENARegion/Pages/PSIndex.aspx>

Deze verslagen van de VN rapporteurs bevestigen het criminele beleid van Nethanyahu dat reeds eerder door joodse vredesorganisaties is aangeklaagd, zoals theonlydemocracy.org, <https://www.btselem.org/>, Rabbis for Human Rights rhr.org.il, <https://rhr.org.il/heb/> en vele andere.

De ongehinderde voortzetting van dit criminele beleid is de feitelijke voorwaarde die Nethanyahu stelt. Tenzij het wereldgeweten, of zelfs maar enkele Europese landen aan Tel-Aviv laten weten dat de geldkraan naar Israël zal dichtgedraaid worden. Dat is al gebeurd voor andere landen, waarom niet voor Israël?"

Een computer heeft een beter geheugen dan mensen

Een computer heeft een beter geheugen dan mensen. Ludo Abicht noch ikzelf herinneren ons of onderstaand artikel, met Etienne Vermeersch als mede-auteur, wel verschenen is, en waar. Het dateert van 2 juli 2006, en is de 3^e versie van de tekst. Het blijft interessant, als terugblik naar veertien jaar geleden.

"Wij zijn verbijsterd over de inval van het Israëlisch leger in de Gaza strook.

Het vernietigen van drie bruggen, het bombarderen van de enige elektrische centrale, een Palestijns ministerie dat in brand staat, een luchtaanval op de woning van de Palestijnse eerste-minister, gevangenneming van Palestijnse volksvertegenwoordigers en ministers, het verjagen van duizenden bewoners uit hun huizen die kunnen opgeblazen worden : is dit geen actie buiten alle verhouding? Want officieel gaat het om de bevrijding van een Israëlish krijgsgevangene, die een Palestijnse groep wil uitwisselen tegen vrouwen en kinderen in Israëlish gevangenissen. Kon Tel-Aviv daar niet over onderhandelen? Uitwisseling van gevangenen is vaker gebeurd, en soms een eerste gebaar van goede wil beiderzijds. Maar de New York Times (30 juni) bericht uit Israëlish bronnen dat een breder plan achter het militair optreden schuilt: de Palestijnse regering uit het zadel lichten. Deze strategie zou al beslist zijn door Tel-Aviv na de verkiezingsoverwinning van Hamas vijf maand geleden. Dit bericht wordt bevestigd door Ben Aluf, militaire expert van de krant Ha'aretz. De financiële ondermijning van de Palestijnse autoriteit, door het niet betalen van verschuldigde belastingsofbrengsten en door het opschorten van de steun van de VS en Europese Unie, lijken nu de voorbereidende stap te zijn geweest tot een militaire invasie. Dit kwam na de vernietiging van akkers, de controle over drinkwaterbronnen door Israël, de afsluiting van wegen, de bouw van een onwettige muur.

Wij keuren met vele anderen sommige standpunten en acties af van Hamas en andere groepen, maar de reactie van Israël gaat alle proporties te buiten en is een rechtsstaat onwaardig.

Het lijkt alsof Tel-Aviv nu als leitmotiv heeft gekozen: indien een verkiezingsuitslag u niet zint, laat dan de tanks en de kanonnen spreken. Over de gevangenneming van Palestijnse verkozenen zei de woordvoerder van het Israëlish ministerie van Justitie: "Ik ben niet zeker of ze (parlementaire) immuniteit genoten". (New York Times, 30 juni).

Dit alles toont geen eerbied voor democratische principes, voor het internationaal recht, voor de Palestijnse kiezers. Hoe zal Israël ooit deze vernielingen en vernederingen kunnen goedmaken? Hoe zal de rest van de beschaafde wereld dit kunnen goedmaken? Want er is opnieuw haat gezaaid, en we zullen storm oogsten. Wie zwijgt is medeverantwoordelijk.

Israël moet de Palestijnse regering, staat en grenzen (van voor 1967) erkennen, en het gebruik van geweld afzweren; onder die voorwaarden kan de Palestijnse regering hetzelfde doen jegens Israël. In afwachting daarvan erkennen wij de huidige regering van Israël niet meer. We hopen dat Minister De Gucht, langs de geëigende discrete diplomatieke wegen, aan Tel-Aviv een strenge waarschuwing stuurt; en reeds aankondigt dat een Fonds voor Vergoeding van Oorlogsschade zal worden opgericht om het Palestijnse volk terug hoop op een toekomst te bieden. België kan in dat fonds een bescheiden bijdrage storten; maar uiteraard zal het de Israëlish staat zijn die het leeuwenaandeel zal moeten vergoeden voor de schade sedert jaren aangericht door zijn leger."

Ludo Abicht, docent filosofie Universiteit Gent, em. hoogleraar Universiteit Antwerpen.

Frank Roels, arts, em. hoogleraar Universiteit Gent.

Etienne Vermeersch, filosoof, em. hoogleraar Universiteit Gent.

Vandaag, januari 2020, klinken deze oproep en deze eisen vreselijk naief. De werkelijkheid is in een heel andere richting geëvolueerd. Zie Gideon Levy: <https://www.haaretz.com/opinion/.premium-trump-declared-the-third-nakba-1.8469427>

Gaarne hadden we vandaag nogmaals aan Etienne zijn argumenten gevraagd. Bijvoorbeeld over het plan van Trump, en over de “Techtrip” van VOKA naar Israël, om meer samenwerking af te spreken (<https://voka.be/activiteiten/techtrip-israel>) Maar we moeten het stellen met teksten van vroeger.
